

TRAFİK SİGORTASINDA ZAMANAŞIMI

ÇELİK AHMET ÇELİK

1- YASADA ZAMANAŞIMI

2918 sayılı KTK'nun "Ortak Hükümler" başlıklı Beşinci Bölümünde yer alan 109. maddesinde zamanaşımının uygulanması yönünden dayanışmalı sorumlular arasında bir ayırım yapılmamış, maddenin 3.fıkrasında "Zamanaşımı, tazminat yükümlüsüne karşı kesilirse, **sigortacıya** karşı da kesilmiş olur. **Sigortacı** bakımından kesilen zamanaşımı, tazminat yükümlüsü bakımından da kesilmiş sayılır" denilerek, işleten hakkında uygulanacak zamanaşımı hükümlerinin **sigortacı** yönünden de geçerli olacağı belirtilmek istenmiştir. Yasanın 88. maddesinde "dayanışmalı sorumlular" arasında bir ayırım yapılmamış olmasına; 91.maddeye göre **sigortacının**, işletenlerin 85. maddedeki sorumluluklarını belli bir miktara kadar üstlenmiş bulunmasına; 85. maddenin son fıkrasındaki işletenin, "sürücü ve yardımcılarının kusurundan kendi kusuru gibi sorumlu olacağı" hükmünün, dayanışmalı sorumluluk gereği **sigortacı** yönünden de geçerli olmasına göre, işleten hakkında uygulanan zamanaşımı sürelerinin **sigortacıya** da uygulanması yasal bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Şu halde, ölüm ve yaralanmalarda **uzamış ceza zamanaşımı** sigortacı hakkında da uygulanacaktır. Bu konuda asla duraksamaya ve kuşkuya yer yoktur. Kimi sigortacıların 6085 sayılı Yasa'nın yürürlükte olduğu döneme ilişkin Yargıtay kararlarını ileri sürmeleri ve yargıyı yanıltma çabaları kınanması gereken davranışlardır. 1983 yılında 2918 sayılı Yasa yürürlüğe konulmakla, eski yasayla ilgili geçmiş yıllardaki kararların bir hükmü kalmamıştır.

2- GENEL ŞARTLARDA ZAMANAŞIMI

Yasa hükümlerine koşut olarak, 1.3.1992 tarihinde yürürlüğe giren Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartları C.8 (eski 17/2) maddesinde çok açık biçimde "**Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre tazminat talepleri için de geçerlidir**" denilmiş bulunmasına karşın, sigortacıların ve vekillerinin (ölüm ve yaralanmalarda) iki yıllık zamanaşımı savunması yapmaları kaygı verici olup, sigorta üst yönetimleri ile denetleme kurullarının bu konuda uyarıcı ve önleyici olmaları gerekmektedir.

Karayolları Motorlu Araçlar Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartları C.8 (eski Genel Şartlar 17) maddesi hükmü, aynen 2918 sayılı KTK'nun 109.maddesini yinelemekte olup şöyledir:

"Motorlu araç kazalarından doğan zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin, zarar ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl ve herhalde, kaza gününden başlayarak on yıl içinde zamanaşımına uğrar.

Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre tazminat talepleri için de geçerlidir.

Zamanaşımı, tazminat yükümlüsüne karşı kesilirse, sigortacıya karşı da kesilmiş olur. Sigortacı bakımından kesilen zamanaşımı, tazminat yükümlüsü bakımından da kesilmiş sayılır.

Motorlu araç kazalarında tazminat yükümlülerinin birbirlerine karşı rücu hakları, kendi yükümlülüklerini tam olarak yerine getirdikleri ve rücu edilecek kimseyi öğrendikleri günden başlayarak iki yılda zamanaşımına uğrar.

Diğer hususlarda genel hükümler uygulanır."

3- ÖLÜM VE YARALANMALARDA ZAMANAŞIMI SÜRELERİ

Trafik Sigortası Genel Şartları C.8 maddesi 2.fıkrasında (KTK'nun 109.maddesi 2.fıkrasına ve BK'nun 60/2.maddesine koşut olarak) ölüm ve yaralanmalarda sigortacının sorumluluğu yönünden uzamış (ceza) zamanaşımı sürelerinin uygulanacağı hükmü yer almıştır.

Uzamış (ceza) zamanaşımı süreleri eski 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 455-459.maddelerindeki eylemler nedeniyle 102.maddeye göre, bir ölü veya bir yaralı varsa (5) yıl, birden fazla ölü ile bir ölü ve bir veya birden fazla yaralı varsa (10) yıl iken, 5237 sayılı yeni Türk Ceza Yasası'nın 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra Yasa'nın 66'ncı maddesine göre, bir veya birden fazla ölü varsa (15) yıl, bir veya birden fazla yaralı varsa (8) yıl, ölümlerin yanı sıra aynı olayda yaralılar da varsa, cezanın tekliği nedeniyle, hem ölümler ve hem de yaralanmalar için (15) yıldır.

4- SİGORTACININ SORUMLULUĞUNA UYGULANACAK ZAMANAŞIMI KONUSUNDA YARGITAY KARARLARI

Aşağıdaki Yargıtay kararlarında görüleceği üzere, trafik kazalarıyla ilgili zamanaşımı sürelerinin uygulanması konusunda, Yasa hükmü ve dayanışmalı sorumluluk gereği, işleten ile sigortacı arasında bir ayırım bulunmamakta; ölüm ve bedensel zararlarda hiçbir zaman ve hiçbir biçimde iki yıllık zamanaşımı söz konusu olmamakta; Yasa'nın 109/2. maddesi ve buna koşut olarak Sigorta Genel Şartları C.8 (eski 17/2) maddesine göre **uzamış (ceza) zamanaşımı süreleri** uygulanmak gerekmektedir.

Bu konuda Yargıtay kararlarında daha da ileri gidilmekte, maddi hasarlarda (araç hasarlarında) zamanaşımı iki yıl ise de, eğer aynı kazada hem maddi hasar ve hem de ölüm veya yaralanma varsa, o zaman araç hasarlarına da uzamış (ceza) zamanaşımı uygulanması öngörülmektedir.

Yargıtay karar örnekleri şöyledir:

Dava konusu alacağın suç sayılan eylemden kaynaklandığı dikkate alınarak davalı sigortacı hakkında da uzamış ceza zamanaşımı süresinin uygulanması gerekir.

Davacılar vekili, davalının zorunlu mali sorumluluk sigortacısı olduğu aracın, davacıların mirasçısının içinde bulunduğu araca çarparak ölümüne neden olduğunu ve davacıların destekten yoksun kaldıklarını ileri sürerek, toplam 7.000.000.000 TL'nin temerrüt faizi ile davalıdan tahsilini istemiştir.

Davalı (sigorta) vekili, davanın zamanaşımı ve esas yönünden reddini savunmuştur.

Mahkemece, toplanan deliller doğrultusunda, davanın 2918 sayılı KTK'nun 109.maddesi hükmünce iki yıllık zamanaşımına tabi olduğu ve zamanaşımı süresi içerisinde dava açmadıkları gerekçesiyle, zamanaşımı nedeniyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

Dava, davalı sigorta şirketinin zorunlu mali sorumluluk sigortacısı olduğu aracın, davacıların murisinin ölümüne neden olmasından kaynaklanan destek tazminatı istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın zamanaşımı süresinin dolmasından sonra açıldığı gerekçesiyle reddine karar verilmiştir. Oysa, **2918 sayılı KTK'nun 109/2.maddesindeki**, davaya konu alacağın suç oluşturan bir fiilden kaynaklanmış ve Ceza Kanununun bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunması halinde, bu sürenin maddi tazminat talepleri için de geçerli olacağına ilişkin hükmü uyarınca, davalı **Trafik Sigortacısı hakkında ceza zamanaşımı süresinin uygulanması gerekir.** Kaldı ki, anılan Yasa hükmünde ve **Trafik Sigortası Genel Şartları'nın 17.maddesinde** bu hususa aynen yer verilmiş bulunmaktadır.

Bu durumda mahkemece, davalı sigorta yönünden zamanaşımı definin yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde değerlendirilerek, sonucuna göre gerektiğinde davanın esasına girilmek gerekirken, yerinde olmayan gerekçelerle yazılı şekilde hüküm kurulması doğru bulunmamıştır.

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulüyle, hükmün davacılar yararına BOZULMASINA oybirliğiyle karar verilmiştir.

11.HD. 06.07.2006, E.2005/7638 K.2006/8094 (İBD.2007/2-812)

Uzamis ceza zamanaşımı işleten ve trafik sigortacısı hakkında uygulandığına göre Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı hakkında da uygulanmak gerekir.

Davacılar vekili, davacıların eşi ve babası olan H'nin, yaya olarak yürürken, tespit edilemeyen bir aracın çarpması sonucu öldüğünü ileri sürerek tazminat istemiştir.

Davalı vekili, ıslah edilen miktarın (2) yıllık zamanaşımına uğradığını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, dosya kapsamına ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, ıslah dilekçesi ile artırılan maddi tazminat istemi bölümünün (2) yıllık zamanaşımı nedeniyle reddine, ilk tazminat isteminin kabulüne, cenaze ve defin giderlerinin tahsiline, bakiye cenaze ve taziye giderleri isteminin reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

Dava destekten yoksun kalma tazminat istemine ilişkindir. 2918 sayılı KTK'nun 108'inci madde hükmünde, davalı Garanti Sigortası Hesabı'na hangi durumlarda başvurulacağı düzenlenmiş olup, esas itibariyle bu davanın sorumluluğunun, işletenin sorumlu tutulabileceği haller ile sınırlı olduğu da öngörülmüştür. Dava, kazayı yapan aracın tespit edilememesi nedeniyle, davalıya karşı bu madde hükmü uyarınca açılmıştır.

2918 sayılı KTK'nun "ortak hükümler" başlığı altında yer alan ve **109/2.maddesinde düzenlenen uzamis ceza zamanaşımı süresinin**, işleten ve bunun hukuki sorumluluğunu üstlenen **Zorunlu Trafik Sigortacısı hakkında da uygulanması gerektiğine göre**, zorunlu trafik sigortası bulunmayan bir araç için, husumet yöneltilen **Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı hakkında da uzamis ceza zamanaşımı süresinin uygulanması gerektiğinin kabulünde zorunluluk bulunmaktadır**. Nitekim, ne bu Yasada, ne de Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı Yönetmeliği'nde de bu hususun aksinin kabulünü gerektirecek herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu durumda, olay tarihi ile ıslah tarihi arasında geçen süre itibariyle ceza zamanaşımı süresinin, ıslah dilekçesi ile artırılan maddi tazminat miktarı bakımından dolmadığı gözetilerek esas girilmesi, sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, bu bölüm istemin (2) yıllık zamanaşımı süresinin dolduğu gerekçesiyle reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.

11.HD.11.07.2005, E. 2004/10777 K.2005/7464 (Yargı Dünyası,2006/1-104)

Sigortacıya karşı açılan davaya ceza zamanaşımının uygulanması gerekir.

Davacılar vekili, dava dışı B'nin kullandığı ve trafik sigorta poliçesi bulunmayan aracın, davacıların murisinin kullandığı araç ile çarpışması sonucu murisin öldüğünü, davalının Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı Yönetmeliği uyarınca sorumluluğunun bulunduğunu ileri sürerek destekten yoksun kalma tazminatının temerrüt faiziyle birlikte tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davanın 2918 sayılı KTK'nun 109'uncu maddesi uyarınca 2 yıllık zamanaşımı süresi içinde açılmadığını savunmuştur.

Mahkemece, dosya kapsamına göre, davanın 10 yıllık uzamis ceza zamanaşımı süresi içinde açıldığı, davalının da bu süreye tabi olduğu gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir.

Sonuç: Yukarıda açıklana nedenlerden dolayı, davalı vekilinin bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına oy birliğiyle karar verildi.

11.HD.05.04.2004, E. 2003/8955 K.2004/3556 (İBD. 2007/2-811)

Davalı sigorta şirketi yönünden ceza davası olmadığı gerekçesiyle ceza zamaşımının uygulanmayacağı görüşü yanlış olup, KTK 109/2.maddesi gereği davalı Trafik Sigortacısı hakkında da uzamış ceza zamaşımının uygulanması gerekir.

Davacı vekili, davacıların içinde bulunduğu araçla, davalıların malik, sürücü ve trafik sigortacısı olduğu aracın çarpışmaları sonucu, davacıların yaralandığını; davadan önce T. Sigortanın sigorta poliçesinden ödeme yapılmasına rağmen eksik ödeme yapıldığını, davacı Makbule'nin sağ omzunun sakat kaldığını ileri sürerek 2.420,00 YTL. Bakiye poliçe tazminatının davalı sigorta şirketinden tahsili ile davacı Makbule'ye verilmesine karar verilmesini istemiştir.

Davalı T.Sigorta Şirketi vekili, KTK'nun 109.madde hükmü uyarınca iki yıllık zamaşımı süresinin geçtiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamında davalı T.Sigorta yönünden davanın zamaşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Kararı davacılar vekili temyiz etmiştir.

Dava, davacıların içinde bulunduğu araçla davalı sigorta şirketine Trafik Sigortası ile sigortalı aracın çarpışması sonucu uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir. Mahkemece, TCK'nun 465 ve 459.maddeleri kapsamına göre, davalı sigorta şirketi yönünden ceza davası olmamasına göre, ceza zamaşımının uygulanamayacağı gerekçesiyle, davanın zamaşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir. 2918 sayılı KTK'nun 8.kısım 5.bölüm "Ortak Hükümler" başlığı altında yer alan 109/2.maddesindeki "davanın cezayı gerektiren bir fiilden doğmuş olması ve Ceza Kanunu'nun bu fiil için daha uzun bir zamaşımı süresi öngörmüş bulunması halinde, bu sürenin maddi tazminat talepleri için de geçerli olacağına dair hükmü uyarınca davalı trafik sigortacısı hakkında ceza zamaşımının uygulanması gerekir. Ayrıca, KTK'nun 98/1. ve 99/1. maddeleri tedavi ve diğer trafik sigortası kapsamına giren zararların sigortacıya bildirilmesinden itibaren 8 iş günü içinde ödeme zorunluluğu getirildiğine göre, zamaşımı süresinin sigortacıya yapılması gerekli ihbar tarihinden itibaren başlatılması gerekir. Bu itibarla, 20.11.2000 olay tarihine göre 03.12.2002 dava tarihinde dahi davalı sigorta şirketi yönünden açılan davanın zamaşımına uğramadığı, drolayısıyla davanın süresinde açıldığının kabulü ile işin esasına girilerek sonucuna göre karar vermek gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın davacılar yararına bozulmasına oy birliğiyle karar verildi.

11.HD. 28.06.2004, E.2003/13227 K.2004/7147

Sigorta şirketi hakkında ceza zamaşımı uygulanmasında bir yanlışlık yoktur.

Davacı vekili, davacının yolcu olarak bulunduğu davalı B.Sigortaya sigortalı araç ile diğer davalıların malik ve sürücüsü olduğu traktörün çarpışması sonucu %20 işgöremezlik oranında yaralandığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere maddi ve manevi tazminatın "davalı sigorta şirketinin poliçe limiti ile sorumlu olmak üzere" davalılardan ortaklaşa ve zincirleme tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı Sigorta Şirketi vekili zamaşımı ve tazminatın sigorta kapsamı dışında bulunduğu itirazları ile davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Davalı sigorta şirketi vekilinin temyizi üzerine Dairemizce tüm temyiz itirazları reddedilerek yerel mahkeme kararı onanmıştır.

Davalı B. Sigorta vekili, temyiz itirazlarını aynen tekrar ederek karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

Yargıtay ilâmında benimsenen gerektirici nedenlere ve davacı Y'nin sigortalı araçta sürücü olmayıp üçüncü kişi durumundaki yolcu konumunda olmasına, ayrıca Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre, sigortacı hakkında ceza zamaşımı süresinin uygulanmasının mümkün bulunmasına göre, davalı B.Sigorta vekilinin HUMK'nun 440.maddesinde sayılan hallerden hiçbirini içermeyen karar düzeltme isteğinin reddi gerekir.

11.HD.28.04.2000, E.2000/3653 K.2000/3626 (Kazancı Yazılım)

Trafik Sigortası bulunmayan aracın çarpması sonucu ölüm nedeniyle açılan tazminat davasında, Karayolları Trafik Garanti Sigortası Hesabı hakkında da uzamış ceza zamaşımı süresi uygulanır.

Davacılar vekili, davacıların murisinin kullandığı mobilete Trafik Sigortası bulunmayan bir aracın çarpması sonucu murisin ölmesi nedeniyle annesinin destekten yoksun kaldığını ileri sürerek hesaplanan ve ıslahla artırılan maddi (destek) tazminatının temerrüt faiziyle davalı Karayolları Trafik Garanti Sigortası Hesabından istemiştir.

Davalı vekili, 2918 sayılı KTK'nun 109 ve Karayolları Trafik Garanti Sigortası Hesabı Yönetmeliği'nin 12'nci maddesi uyarınca motorlu araç kazalarından doğan zararın tazminini ilişkin isteklerde zamaşımı süresinin 2 yıl olduğunu, uzamış (ceza) zamaşımı süresinin Garanti Sigortası Hesabı açısından uygulanmayacağını, davanın zamaşımı nedeniyle reddi gerektiğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve benimsenen bilirkişi raporu doğrultusunda, kazada birden fazla kişinin öldüğü, davanın uzamış ceza zamaşımına tabi olduğu gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararı davalı vekili temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir.

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, davalı vekilinin bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına oy birliğiyle karar verildi.

11.HD.23.01.2006, E. 2005/343 K.2006/385 (Kazancı Yazılım)

Araç hasarının yanı sıra, aynı kazada yaralanma da varsa, işletene ve sigortacıya karşı açılan davada,iki yıllık zamaşımı değil, KTK. 109/2. hükmü gereğince uzamış ceza zamaşımı uygulanır.

Davacı vekili, davalıların maliki, sürücüsü ve zorunlu trafik sigortacısı olduğu aracın Kasko Sigortalı araca çarpması nedeniyle ilgisine tazminat ödendiğini ileri sürerek, kusur durumuna göre ödenen miktarın faiziyle birlikte rücu tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalılar Aras Kargo A.Ş. ile Bayındır Sigorta vekilleri, zamaşımı yönünden davanın reddini istemişlerdir.

Mahkemece, davalı Bayındır Sigorta A.Ş. vekilinin zamaşımı def'inin süresinde olmadığı, olay tarihinden itibaren 2 yıl geçmiş olmakla davalı Aras Kargo A.Ş.'nin zamaşımı savunmasının yerinde olduğu, bu durumda tesbit edilen zarardan davalı Bayındır Sigorta A.Ş. ile davalı Aytekin'in sorumlu olduğu gerekçesi ile, Aras Kargo A.Ş. yönünden davanın zamaşımı nedeniyle reddine, diğer davalılar yönünden ise, davanın kısmen kabulü ile davalı sigorta şirketi sorumluluğu poliçedeki limit ile sınırlı olmak üzere dava tarihinden yürütülecek yasal faizi ile tahsiline karar verilmiştir.

Karar, davacı ve davalı Bayındır Sigorta A.Ş. vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

Dava TTK'nun 1301. maddesine dayalı rücu tazminat istemine ilişkin olup **taraflar arasındaki uyuşmazlık yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazasından kaynaklanmaktadır.** Her ne kadar, davalı araç maliki Aras Kargo A.Ş.'ne yöneltilen dava 2 yıllık zamaşımı süresinin geçtiği gerekçesi ile ret edilmiş ise de, **2918 sayılı Karayolları**

Trafik Kanunu'nun 109/2 maddesi hükmü gereğince, dava cezaı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre maddi tazminat talepleri için de geçerlidir.

Dava konusu olay ile ilgili düzenlenen trafik kaza tutanağı içeriğine göre **aynı zamanda yaralanma da mevcut olduğuna göre**, mahkemece, ceza zamanaşımı bakımından da delillerin tartışılması ve inceleme yapmak gerekirken, bu husus gözden kaçırılarak yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır.

11.HD. 15.11.2001, 5934-9015 (İBD 2003/2-472)

Yaralanma ile birlikte araç hasarı da varsa, araç hasarı için açılan davaya dahi iki yıllık değil, 2918 sayılı KTK.109/2, TCK.459/2. ve 102/4. maddeleri uyarınca beş yıllık zamanaşımı uygulanır.

Dava, trafik kazası nedeniyle davalıya ait **araçta oluşan hasardan dolayı** tazminat istemine ilişkindir.

Yerel mahkemenin, davalı hakkında tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu **yaralanmaya neden olmak suçundan ceza davası açılmış olması** nedeniyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 109/2. maddesi uyarınca, görülmekte olan davanın beş yıllık zamanaşımı süresine tabi bulunduğu, bu duruma göre, dava zamanaşımının gerçekleşmediği gerekçesiyle ve bilirkişi raporunu esas alarak verdiği davanın kısmen kabulüne dair karar, Özel Daire tarafından "araç hasarına ilişkin iki yıllık zamanaşımı süresinin geçirildiği ve davalının itirazının kabulü ile davanın reddi gerekirken, yazılı şekilde tazminatla sorumlu tutulmasında isabet görülmediği" gerekçeyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'ca yapılan inceleme sonucu:

Somut olayda, davalı sürücünün neden olduğu, **bir kişinin yaralanması ve davacıya ait aracın hasara uğramasıyla sonuçlanan trafik kazasının**, aynı zamanda Türk Ceza Kanununun 459/2. maddesi çerçevesinde **cezaı gerektiren bir eylem niteliğinde bulunması**; bu eylemle ilgili ceza davasının, anılan hükümde öngörülen cezanın türü ve süresi itibarıyla, aynı kanunun 102/4. maddesi uyarınca **beş yıllık zamanaşımı süresine tabi olması**; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 109/2. maddesi uyarınca bu sürenin görülmekte olan maddi tazminat davası için de geçerli bulunması; davanın kaza tarihi üzerinden beş yıl geçmeden açılması karşısında, somut olayda zamanaşımının gerçekleşmediği açıktır.

2918 sayılı yasanın anılan hükmünün, gözden kaçırılmaması gereken yönü, ceza kanununda öngörülen daha uzun zamanaşımı süresinin tazminat talebiyle açılacak davalar için de geçerli olabilmesinin, sadece eylemin ceza kanununa göre suç sayılması koşuluna bağlanmış bulunmasıdır. Bu düzenlemenin iki ayrı sonucu bulunmaktadır: Söz konusu yasa hükmü, **ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için, sadece eylemin aynı zamanda bir suç oluşturmasını yeterli görmekte**, bunun dışında, fail hakkında mahkumiyet kararıyla sonuçlanmış bir ceza davasının varlığı, hatta böyle bir ceza davasının açılması ya da zarar görenin o davada tazminat yönünden bir talepte bulunmuş olması koşulu aranmamaktadır. Dahası, sözkonusu hükümde, **ceza zamanaşımının uygulanması bakımından, sürücü ve diğer sorumlular (örneğin işleten) arasında bir ayırım da yapılmamış**; böylece, kuralın bunların tümü için geçerli olduğu, hepsi için aynı zamanaşımı süresinin uygulanacağı öngörülmüştür.

Bu durumda, yerel mahkemenin aynı gerekçeye dayalı direnme kararı yerindedir. Ne var ki, davalının esasa ilişkin temyiz itirazları dairesince incelenmediğinden, bu konuda inceleme yapılmak üzere dosya özel dairesine gönderilmelidir.

HGK.10.10.2001, E. 2001/19-652 K. 2001/705 (Yargı Dünyası, 2002/1-20)